

SVENSKA

Komplett

LÄRARHANDLEDNING

ÅRSKURS 5

Jonny Lindén

Till läraren

Svenska Komplet är en serie som består av tre böcker: årskurs 4, 5 och 6. Varje bok består av två delar:

- Elevbok
- Lärarhandledning – *Laddas ner som kostnadsfri PDF på www.naforlag.se*

Huvudtanken är att man använder Svenska Komplet årskurs 5 i just årskurs 5. Men beroende på elevernas kunskapsnivå, så kan man förstås jobba med boken även i årskurs 4 och 6. I varje bok får eleverna jobba med samtliga rubriker i det centrala innehållet i svenska i grundskolans läroplan, Lgr 11:

- Läsa och skriva
- Tala, lyssna och samtala
- Texter
- Språkbruk
- Informationssökning och källkritik

Läromedlets struktur:

Tanken bakom Svenska Komplet, förutom att det täcker in hela centrala innehållet i Lgr 11, är att det ska vara enkelt och lättillgängligt att jobba med – både för elever och lärare.

Lärare har ofta en stor arbetsbelastning och många bollar i luften samtidigt. Kanske har man, som lärare i årskurs 4–6, många olika ämnen att ansvara för. Då kan det vara svårt att alltid vara förberedd och planerad till tänderna i samtliga ämnen.

Därför är Svenska Komplet uppbyggt så att du ska kunna ta fram boken när lektionen börjar, och påbörja genomgången tillsammans med eleverna. Självklart är ett sådant upplägg även värdefullt för en vikarie som har fått hoppa in med kort varsel.

Idealet är förstås att man som lärare är väl förberedd inför sina lektioner. Svenska Komplet fungerar självklart bäst i ett sådant sammanhang.

Elevboken är elevens egen, som man skriver direkt i. Då slipper man flytta blicken från en grundbok när man ska skriva i arbetsboken, vilket underlättar för många elever.

I de flesta kapitlen återkommer övningar inom följande moment som behöver tränas regelbundet:

- Läsning och läsförståelse
- Stavning
- Språklära
- Skriva texter
- Muntlig presentation/muntligt berättande

Lärarhandledningen innehåller till största delen kopieringsunderlag, och är en viktig del av läromedlet.

Till varje kapitel:

- Läxblad till stavningsläxa
- Manus till förhör av stavningsläxan
- Elevblad att skriva på vid förhör

Övergripande:

- Protokoll för resultat på läxförhör, repetition och prov
- Checklistor för det egna skrivandet
- Respons på skrivna texter
- Förslag på underlag att använda vid utvecklingssamtal
- Bokrecension
- Prov
- Facit till elevboken, läxförhören och proven

Du som lärare vet vad som fungerar bäst för dig och din elevgrupp. Men här får du ett förslag på hur du kan jobba med boken och dina elever. Det beror ju på hur mycket tid man lägger på de olika momenten, men att ägna cirka 2–3 veckor (eller kanske 4 veckor) åt ett kapitel kan vara ett riktmärke.

Jobba med elevboken i kapitelordning. Många moment i boken bygger på att man har gjort tidigare kapitel – kunskapen byggs stegvis. Dessutom är några av bokens korta berättelser indelade i avsnitt, och man får läsa en fortsättning i ett kapitel längre fram.

Förslag på arbetsgång till varje kapitel:

- **Läsning** – läs kapitlets inledande text. Variera gärna arbets sättet. Läs högt för eleverna som följer med i texten, elever turas om att läsa högt eller låt dem läsa tyst på egen hand.
- **Läsförståelse** – Frågor till texten. Läs igenom frågorna tillsammans, innan eleverna svarar på frågorna enskilt. Använd gärna "EPA-metoden":

E: Eleverna svarar enskilt.

P: I par berättar eleverna för varandra vad de har svarat. Om de vill ändra sina svar är det okej.

A: Alla – Gemensam diskussion och genomgång av svaren. Läraren leder samtalet/diskussionen. Låt alla par få komma till tals. Man kan till exempel låta varje par få berätta om några av sina svar.

Frågorna är indelade i olika nivåer:

Leta efter svaren i texten.

Lista ut svaren med hjälp av texten eller använd en ordlista.

Diskussionsfrågor (Vad tycker du?, Vad tror du?, Berätta om något du själv varit med om.)

Ordkunskap – Låt eleverna jobba själva med dessa sidor. Till sin hjälp använder de kapitlets inledande text, där orden finns. Här kan de

även träna på att använda en ordlista eller en lämplig sida på nätet.

Stavning – Första sidan är underlag för stavningsläxa. Gå igenom regelrutan tillsammans, innan eleverna börjar jobba med uppgifterna.

Språklära – Gå igenom regelrutan tillsammans, innan eleverna börjar jobba med uppgifterna.

Repetition är en "diagnos-sida". Tanken är att eleverna ska göra den helt på egen hand, utan hjälp. Då kan du som lärare få koll på om de har tillägnat sig momenten ordförståelse, stavning och språklära. Ett tips är att du ger eleverna i läxa att träna på de olika momenten, innan de gör Repetition.

Skriva – Eleverna tränar på att planera och skriva olika typer av texter. I samband med texterna, finns även uppgifter med olika typer av muntlig framställning.

Muntlig presentation – I samband med att skriva egna texter, finns ofta uppgifter med olika typer av muntlig framställning.

Prov – I lärarhandledningen finns kopieringsunderlag till Prov 1, 2 och 3. Precis som kapitlens Repetitionssida, så är proven en avstämning på vilka kunskaper eleverna har tillägnat sig.

Innehållsförteckning

Elevblad diktamen	5 – 6	Kapitel 9	Underlag för stavningsläxa.....	23
Kapitel 1			Manus till diktamen	24
Underlag för stavningsläxa.....	7	Kapitel 10	Underlag för stavningsläxa.....	25
Manus till diktamen	8		Manus till diktamen	26
Kapitel 2		Prov		
Underlag för stavningsläxa.....	9	Prov 1 – Kapitel 1 – 3.....		27 – 31
Manus till diktamen	10	Prov 2 – Kapitel 4 – 6		32 – 37
Kapitel 3		Prov 3 – Kapitel 7 – 10		38 – 44
Underlag för stavningsläxa.....	11	Elevblad bokrecension		45
Manus till diktamen	12	Protokoll		
Kapitel 4		Klassprotokoll		47 – 48
Underlag för stavningsläxa.....	13	Individuellt protokoll		49
Manus till diktamen	14	Checklistor och respons		
Kapitel 5		Berättande text		50 – 53
Underlag för stavningsläxa.....	15	Återberättande text		54 – 57
Manus till diktamen	16	Insändare		58 – 61
Kapitel 6		Faktatext		62 – 65
Underlag för stavningsläxa.....	17	Muntlig presentation.....		66
Manus till diktamen	18	Facit		
Kapitel 7		Elevboken		67 – 81
Underlag för stavningsläxa.....	19	Läxförhör.....		82
Manus till diktamen	20	Prov.....		83 – 85
Kapitel 8				
Underlag för stavningsläxa.....	21			
Manus till diktamen	22			

Diktamen – 10 ord

Namn: _____ klass: _____ datum: _____

Kapitel: _____ Stavningsmoment: _____

1. _____

6. _____

2. _____

7. _____

3. _____

8. _____

4. _____

9. _____

5. _____

10. _____

_____ p / 10 poäng

Diktamen – 12 ord

Namn: _____ klass: _____ datum: _____

Kapitel: _____ Stavningsmoment: _____

1. _____ 7. _____

2. _____ 8. _____

3. _____ 9. _____

4. _____ 10. _____

5. _____ 11. _____

6. _____ 12. _____

_____ p / 12 poäng

Kapitel 1

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. byxor

3. väcks

5. tobaksrök

7. skogsmus

9. läggdags

2. växt

4. köksbord

6. också

8. excentrisk

10. vaccinerad

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____

6. _____

2. _____

7. _____

3. _____

8. _____

4. _____

9. _____

5. _____

10. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 1

1. Ska jag ha svarta eller blå byxor på mig idag?	Skriv byxor.
2. Frida har planterat en växt i trädgården.	Skriv växt.
3. Varje morgon klockan fem, väcks jag av den där förbaskade tuppen!	Skriv väcks.
4. Nu måste vi köpa ett nytt köksbord !	Skriv köksbord.
5. Tobaksrök luktar hemskt, tycker jag.	Skriv tobaksrök.
6. Jag vill också åka till Spanien!	Skriv också.
7. Misse hade fångat en skogsmus .	Skriv skogsmus.
8. Min morbror är inte som andra. Han är lite excentrisk .	Skriv excentrisk.
9. Nu är det läggdags , Mia! Klockan är redan elva.	Skriv läggdags.
10. Är du vaccinerad mot influensan?	Skriv vaccinerad.

Kapitel 2

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. reflex 3. riksgrens 5. olycksfall 7. excellent 9. blixtlås
2. expedition 4. dagstidning 6. accelerera 8. tändsticksask 10. axel

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 2

1. Du syns bättre i mörkret om du har <u>reflex</u> .	Skriv reflex.
2. Vill du följa med på en <u>expedition</u> till Antarktis?	Skriv expedition.
3. <u>Riksgräns</u> är en gräns mellan två länder.	Skriv riksgräns.
4. En <u>dagstidning</u> ges ut varje dag.	Skriv dagstidning.
5. Marianne bröt benet i ett <u>olycksfall</u> .	Skriv olycksfall.
6. <u>Accelerera</u> = öka hastigheten	Skriv accelerera.
7. Bra, Martin! Du har gjort ett <u>excellent</u> arbete!	Skriv excellent.
8. Har du en <u>tändsticksask</u> ? Min tändare fungerar inte.	Skriv tändsticksask.
9. Kan du hjälpa mig? Jackans <u>blixtlås</u> har fastnat.	Skriv blixtlås.
10. Aj! Jag tror att min <u>axel</u> har hoppat ur led.	Skriv axel.

Kapitel 3

• Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. vakt 3. tråkigt 5. tryckt 7. försökte 9. släckt
2. väckte 4. snyggt 6. tryggt 8. släkt 10. viktigt

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 3

1. Var på din vakt , när du går genom trollsbogen!	Skriv vakt.
2. Väckte du mamma i tid i morse?	Skriv väckte.
3. Åh, det är så tråkigt att bädda sängen!	Skriv tråkigt.
4. Vilket snyggt bord du har byggt!	Skriv snyggt.
5. Tidningen är tryckt idag.	Skriv tryckt.
6. Det känns tryggt att hålla dig i handen.	Skriv tryggt.
7. Daniel försökte verkligen hålla sig vaken.	Skriv försökte.
8. – Är vi släkt ? – Ja, vi är ju kusiner!	Skriv släkt.
9. Har du släckt ljuset?	Skriv släckt.
10. Det är viktigt att du gör ditt allra bästa!	Skriv viktigt.

Kapitel 4

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt. Tänk på hur vokalerna uttalas. Är det lång eller kort vokal? När vokalen låter som i alfabetet, är den lång. Annars är den kort.

Stavningsregeln är: Efter lång betonad vokal skrivs en konsonant.
Efter kort betonad vokal skrivs två konsonanter (dubbelteckning).

1. vina

4. soppa

7. skala

10. skvallra

2. viнна

5. han

8. skalla

11. trassel

3. sopa

6. hann

9. skvaller

12. trassla

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____

7. _____

2. _____

8. _____

3. _____

9. _____

4. _____

10. _____

5. _____

11. _____

6. _____

12. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 4

1. Kan du hör vinden <u>vina</u> utanför huset?	Skriv vina.
2. Pelle brukar alltid <u>vinna</u> sina matcher.	Skriv vinna.
3. Idag måste jag <u>sopa</u> bort allt grus från trappan.	Skriv sopa.
4. På torsdag ska vi äta <u>soppa</u> .	Skriv soppa.
5. Vad heter <u>han</u> ?	Skriv han.
6. <u>Hann</u> du med bussen igår?	Skriv hann.
7. Kan du <u>skala</u> apelsinen åt mig?	Skriv skala.
8. Slagsmålet började för att han försökte <u>skalla</u> mig.	Skriv skalla.
9. Man ska inte lyssna på <u>skvaller</u> .	Skriv skvaller.
10. <u>Skvallra</u> inte för mamma!	Skriv skvallra.
11. Mitt hår är ett enda stort <u>trassel</u> ! Jag behöver en borste.	Skriv trassel.
12. <u>Trassla</u> inte till det. Gör det enkelt.	Skriv trassla.

Kapitel 5

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. jubla

4. hjärna

7. avgjorde

10. sarg

2. jakt

5. djup

8. ljud

11. egentligen

3. gärna

6. avgöra

9. miljon

12. svalg

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____

7. _____

2. _____

8. _____

3. _____

9. _____

4. _____

10. _____

5. _____

11. _____

6. _____

12. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 5

1. Diana hörde publiken jubla när hon gjorde mål.	Skriv jubla.
2. Jag är på jakt efter en bra och billig bil.	Skriv jakt.
3. Martin hjälper gärna till med att städa.	Skriv gärna.
4. Människans hjärna är komplicerad.	Skriv hjärna.
5. Hornavan är en djup sjö.	Skriv djup.
6. Kan du avgöra om det där är en gråsparv eller en pilfink?	Skriv avgöra.
7. Johanna avgjorde matchen med en stenhård serve.	Skriv avgjorde.
8. Hjälp! Vad var det för konstigt ljud ?!	Skriv ljud.
9. Vad skulle du göra om du vann en miljon ?	Skriv miljon.
10. Runt isen finns en sarg .	Skriv sarg.
11. Egentligen ska jag inte vara här.	Skriv egentligen.
12. Läkaren lyste med en lampa i mitt svalg .	Skriv svalg.

Kapitel 6

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. jord

4. färja

7. hjälpsam

10. algblommning

2. gjord

5. däggdjur

8. hjärtlös

11. värja

3. färga

6. jogga

9. solljus

12. ljung

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____

7. _____

2. _____

8. _____

3. _____

9. _____

4. _____

10. _____

5. _____

11. _____

6. _____

12. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 6

1. Rosorna måste planteras i bra jord om de ska växa ordentligt.	Skriv jord.
2. Vasen är gjord av glas.	Skriv gjord.
3. Jag ska färge håret grönt idag.	Skriv färge.
4. Cecilia bor på en ö, så hon måste åka färja till skolan.	Skriv färja.
5. Däggdjur diar (däggar) sina ungar.	Skriv däggdjur.
6. Stellan gillar att jogga i skogen.	Skriv jogga.
7. Marina är alltid hjälsam och brukar handla åt sin farfar.	Skriv hjälpsam.
8. Du är så hjärtlös när du säger elaka saker till mig.	Skriv säger.
9. Gabriel blev bländad av ett starkt solljus .	Skriv solljus.
10. Man ska inte bada i havet om det är mycket algblomning .	Skriv algblomning.
11. Värja är ett slags svärd.	Skriv värja.
12. Ljung är en växt med violetta blommor.	Skriv ljung.

Kapitel 7

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. håv

4. mikroskop

7. brottsling

10. omgång

2. hov

5. grotta

8. bråttom

11. håll

3. skåp

6. råtta

9. balkong

12. parasoll

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____

7. _____

2. _____

8. _____

3. _____

9. _____

4. _____

10. _____

5. _____

11. _____

6. _____

12. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 7

1. Vi brukar fånga fjärilar med <u>håv</u> .	Skriv håv.
2. Har du jobbat vid kungens <u>hov</u> ?	Skriv hov.
3. Ulrik har sina verktyg i ett stort <u>skåp</u> .	Skriv skåp.
4. Idag tittade vi på insekter i ett <u>mikroskop</u> .	Skriv mikroskop.
5. Skulle du våga övernatta i en mörk <u>grotta</u> ?	Skriv grotta.
6. Jag vill ha en <u>råtta</u> som husdjur.	Skriv råtta.
7. Om du gör något olagligt är du en <u>brottsling</u> .	Skriv brottsling.
8. Lugna ner dig lite! Varför har du så <u>bråttom</u> ?	Skriv bråttom.
9. Jag älskar att sitta och sola på min <u>balkong</u> .	Skriv balkong.
10. Ska vi spela en ny <u>omgång</u> av Monopol?	Skriv omgång.
11. Åt vilket <u>håll</u> ska vi gå?	Skriv håll.
12. Det står ett blått <u>parasoll</u> på altanen.	Skriv parasoll.

Kapitel 8

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. våga

4. genom

7. telefon

10. grillkol

2. sova

5. saxofon

8. fånig

11. också

3. någon

6. megafon

9. kålsoppa

12. sportlov

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____

7. _____

2. _____

8. _____

3. _____

9. _____

4. _____

10. _____

5. _____

11. _____

6. _____

12. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.

4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.

5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 8

1. Jag skulle aldrig våga hoppa fallskärm!	Skriv våga.
2. Kunde du sova bra inatt?	Skriv sova.
3. Finns det någon glass kvar?	Skriv någon.
4. Kom, så tar vi genvägen genom parken!	Skriv genom.
5. Kan du spela saxofon ?	Skriv saxofon.
6. Med en megafon förstärks din röst.	Skriv megafon.
7. Kan du inte svara? Din telefon ringer.	Skriv telefon.
8. Ibland är du så fånig och barnslig!	Skriv fånig.
9. Kålsoppa är det godaste som finns!	Skriv kålsoppa.
10. Vi måste köpa grillkol till kvällens grillfest.	Skriv grillkol.
11. Har ni också badat idag?	Skriv också.
12. Vilken brukar ni ha sportlov ?	Skriv sportlov.

Kapitel 9

• Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. sen

4. cirkus

7. psalm

10. patients

2. scen

5. centimeter

8. zoo

11. mussla

3. sedan

6. cyklop

9. razzia

12. precis

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____

7. _____

2. _____

8. _____

3. _____

9. _____

4. _____

10. _____

5. _____

11. _____

6. _____

12. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.

4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.

5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 9

1. Nu är du för <u>sen</u> till lektionen igen!	Skriv sen.
2. Marika gillar att stå på en <u>scen</u> och sjunga för en publik.	Skriv scen.
3. Kommer du hem till mig <u>sedan</u> ?	Skriv sedan.
4. Mitt drömjobb är att vara clown på en <u>circus</u> .	Skriv circus.
5. En meter är lika med hundra <u>centimeter</u> .	Skriv centimeter.
6. Det är bra att ha ett <u>cyklop</u> när man dyker.	Skriv cyklop.
7. Den blomstertid nu kommer är en <u>psalm</u> som ofta sjungs vid skolavslutningar.	Skriv psalm.
8. Har du sett djur på ett <u>zoo</u> någon gång?	Skriv zoo.
9. Polisen genomförde en <u>razzia</u> hos den misstänkte tjuven.	Skriv razzia.
10. <u>Patiens</u> är kortspel man spelar eller lägger ensam.	Skriv patiens.
11. <u>Mussla</u> är ett bra bete när man fångar (fiskar) krabbor.	Skriv mussla.
12. Jag skulle <u>precis</u> gå och lägga mig när det knackade på dörren.	Skriv precis.

Kapitel 10

● Förslag på hur du kan träna:

1. Läs orden i rutan högt.

1. väsentlig	4. centrifug	7. decimeter	10. patient
2. vissla	5. scenografi	8. mazarin	11. centrum
3. zebra/sebra*	6. jazz	9. precision	12. psyke

**(kan stavas med både s och z)*

2. Skriv av orden här. Var noggrann med stavningen när du skriver.

1. _____ 7. _____

2. _____ 8. _____

3. _____ 9. _____

4. _____ 10. _____

5. _____ 11. _____

6. _____ 12. _____

3. Låt någon läsa orden högt för dig. Du skriver orden på ett papper.
4. Rätta. Har du stavat fel på något eller några ord? Träna igen.
5. När du är helt säker på att stava alla ord, är du klar med läxan.

Kapitel 10

1. Repetitioner är en <u>väsentlig</u> del av skådespelarens vardag.	Skriv väsentlig.
2. Kan du <u>vissla</u> riktigt högt?	Skriv vissla.
3. Jag tycker att en <u>zebra (sebra)</u> ser ut som en randig häst.	Skriv zebra (sebra).
4. En <u>centrifug</u> kan snurra oerhört snabbt.	Skriv centrifug.
5. På teatern hade man byggt upp en mycket vacker <u>scenografi</u> .	Skriv scenografi.
6. Brukar du lyssna på <u>jazz</u> ?	Skriv jazz.
7. 5,4 är ett <u>decimaltal</u> .	Skriv decimaltal.
8. Min absoluta favoritkaka är <u>mazarin</u> .	Skriv mazarin.
9. Vilken fantastisk <u>precision!</u> Mitt i prick!	Skriv precision.
10. När jag bröt benet var jag <u>patient</u> på sjukhuset i en vecka.	Skriv patient.
11. Navet sitter i hjulets <u>centrum</u> .	Skriv centrum.
12. Det krävs ett starkt <u>psyke</u> om man ska lyckas vinna en final inför storpublik.	Skriv psyke.

Prov 1

KAP 1 – 3

• Till läraren:

- Börja med att diktera de tjugo orden i det inledande stavningsmomentet. Manus till meningar och ord hittar du på nästa sida.
- Sedan gör eleverna provet på egen hand i egen takt.
- **OBS! Till detta prov behöver eleverna ha tillgång till en ordlista.**
- Efter prov 3 finns kopieringsunderlag till protokoll för läxförhör och prov.

1. Ska jag ha svarta eller blå byxor på mig idag?	Skriv byxor.
2. Frida har planterat en växt i trädgården.	Skriv växt.
3. Varje morgon klockan fem, väcks jag av den där förbaskade tuppen!	Skriv väcks.
4. Nu måste vi köpa ett nytt köksbord !	Skriv köksbord.
5. Tobaksrök luktar hemskt, tycker jag.	Skriv tobaksrök.
6. Jag vill också åka till Spanien!	Skriv också.
7. Du syns bättre i mörkret om du har reflex .	Skriv reflex.
8. Vill du följa med på en expedition till Antarktis?	Skriv expedition.
9. Riksgräns är en gräns mellan två länder.	Skriv riksgräns.
10. En dagstidning ges ut varje dag.	Skriv dagstidning.
11. Marianne bröt benet i ett olycksfall .	Skriv olycksfall.
12. Accelerera = öka hastigheten	Skriv accelerera.
13. Bra, Martin! Du har gjort ett excellent arbete!	Skriv excellent.
14. Vilket snyggt bord du har byggt!	Skriv snyggt.
15. Tidningen är tryckt idag.	Skriv tryckt.
16. Det känns tryggt att hålla dig i handen.	Skriv tryggt.
17. Daniel försökte verkligen hålla sig vaken.	Skriv försökte.
18. – Är vi släkt ? – Ja, vi är ju kusiner!	Skriv släkt.
19. Har du släckt ljuset?	Skriv släckt.
20. Det är viktigt att du gör ditt allra bästa!	Skriv viktigt.

Prov 1

Namn: _____ klass: _____ datum: _____

● Stavning

Skriv orden som blir upplästa av din lärare.

1. _____ 11. _____

2. _____ 12. _____

3. _____ 13. _____

4. _____ 14. _____

5. _____ 15. _____

6. _____ 16. _____

7. _____ 17. _____

8. _____ 18. _____

9. _____ 19. _____

10. _____ 20. _____

_____ p / 20 poäng

• Vad betyder orden?

Förklara vad orden betyder eller skriv synonymer.

21. signatur: _____

22. ekonomi: _____

23. vigselring: _____

24. tanig: _____

25. spekulera: _____

26. ögonvrån: _____

_____ p / 6 poäng

• Adjektiv

27. Orden i rutan är adjektiv. Skriv in dem i tabellen. Du ska skriva alla adjektiv i de tre olika formerna.

stor

spännande

gammal

liten

negativ

tung

Positiv	Komparativ	Superlativ
a.		
b.		
c.		
d.		
e.		
f.		

_____ p / 18 poäng

● **Använda ordlista.**

28. Ta hjälp av en ordlista för att förklara nedanstående ord.

a. *Substantiv:*

träldom: _____

b. *Verb:*

krokna: _____

c. *Adjektiv:*

vidunderlig: _____

_____ p / 3 poäng

28. I en ordlista brukar man också kunna hitta förklaringar på vad olika förkortningar betyder.
Vad betyder dessa förkortningar?

t.h. _____ ö.h. _____

e.Kr. _____ fr.o.m. _____

_____ p / 4 poäng

● **Kommunicera.**

30. Förklara ordet **kommunicera** (eller ordet **kommunikation**). Om du vill kan du förklara båda orden.

_____ p / 1 poäng

31. Ge tre olika exempel på hur man kan kommunicera skriftligt.

a. _____

b. _____

c. _____

_____ p / 3 poäng

Summa: _____ p / 55 poäng

Prov 2

KAP 4 – 7

• Till läraren:

- Börja med att diktera de tjugo orden i det inledande stavningsmomentet. Manus till meningar och ord hittar du på nästa sida.
- Sedan gör eleverna provet på egen hand i egen takt.
- Efter prov 3 finns kopieringsunderlag till protokoll för läxförhör och prov.

1. Kan du hör vinden vina utanför huset?	Skriv vina.
2. Pelle brukar alltid vinna sina matcher.	Skriv vinna.
3. Idag måste jag sopa bort allt grus från trappan.	Skriv sopa.
4. På torsdag ska vi äta soppa .	Skriv soppa.
5. Vad heter han ?	Skriv han.
6. Hann du med bussen igår?	Skriv hann.
7. Kan du skala apelsinen åt mig	Skriv skala.
8. Martin hjälper gärna till med att städa.	Skriv gärna.
9. Människans hjärna är komplicerad.	Skriv hjärna.
10. Hornavan är en djup sjö.	Skriv djup.
11. Kan du avgöra om det där är en gråsparv eller en pilfink?	Skriv avgöra
12. Johanna avgjorde matchen med en stenhård serve.	Skriv avgjorde.
13. Hjälp! Vad var det för konstigt ljud ?!	Skriv ljud.
14. Rosorna måste planteras i bra jord om de ska växa ordentligt.	Skriv jord.
15. Vasen är gjord av glas.	Skriv hjälp.
16. Jag ska färga håret grönt idag.	Skriv färga.
17. Cecilia bor på en ö, så hon måste åka färja till skolan.	Skriv färja.
18. Lugna ner dig lite! Varför har du så bråttom ?	Skriv bråttom.
19. Jag älskar att sitta och sola på min balkong .	Skriv balkong.
20. Ska vi spela en ny omgång av Monopol?	Skriv omgång.

Prov 2

Namn: _____ klass: _____ datum: _____

● Stavning

Skriv orden som blir upplästa av din lärare.

1. _____ 11. _____

2. _____ 12. _____

3. _____ 13. _____

4. _____ 14. _____

5. _____ 15. _____

6. _____ 16. _____

7. _____ 17. _____

8. _____ 18. _____

9. _____ 19. _____

10. _____ 20. _____

_____ p / 20 poäng

● Vad betyder orden?

Förklara vad orden betyder eller skriv synonymer.

21. specifik: _____

22. förmådde: _____

23. kompass: _____

24. öde: _____

25. skeptisk: _____

26. dovt: _____

27. grundämne: _____

28. avdunstning: _____

_____ p / 8 poäng

● Substantiv, adjektiv och verb

Skriv in orden från ordrutan i rätt tabell, och på rätt sätt.

hoppar

skola

tand

skrattar

tråkig

glad

29. Substantiv:

Singular		Plural	
obestämd form (en/ett ...)	bestämd form (den/det ...)	obestämd form (flera ...)	bestämd form (de/de där ...)
a.			
b.			

30. Verb:

Positiv	Komparativ (-are/re)	Superlativ (-ast/st)
c.		
d.		

31. Adjektiv:

Uppslagsform	Tidsformer (Tempus)		
Infinitiv att ...	Presens nu ...	Preteritum igår ...	Supinum har/hade ...
e.			
f.			

_____ p / 22 poäng

● Skiljetecken

I nedanstående meningar saknas ett eller flera skiljetecken: . ? ! , :
Sätt ut rätt tecken på rätt plats.

32. Till min havregrynsgröt behöver jag detta havregryn vatten salt jordgubbssylt och skivad banan

33. Tanten frågade
– Vad heter du

34. – Jag heter Oskar svarade jag

35. Jag var tvungen att vänta på Lina eftersom hon var sen

36. – Hjälp

37. – Nu måste du göra din läxa

38. – Kartan är ritad i skala 1 10 000

_____ p / 14 poäng

● Dialog

39. Hitta på en dialog mellan två personer. Tänk på att skriva på rätt sätt. Skriv sex repliker, en på varje rad.

_____ p / 18 poäng

● Källkritik

Vad betyder orden? Försök att förklara så noga du kan.

40. källa: _____

41. syfte: _____

42. källkritisk: _____

_____ p / 6 poäng

Summa: _____ p / 88 poäng

Prov 3

KAP 8 – 10

• Till läraren:

- Börja med att diktera de tjugo orden i det inledande stavningsmomentet. Manus till meningar och ord hittar du på nästa sida.
- Sedan gör eleverna provet på egen hand i egen takt.
- Efter prov 3 finns kopieringsunderlag till protokoll för läxförhör och prov.

1. Har du någon chokladbit kvar?	Skriv någon.
2. Det är jättesvårt att trä tråden genom nålsögat.	Skriv genom.
3. Alice älskar att stå på en scen och sjunga.	Skriv scen.
4. Skynda dig nu! Annars blir du sen till skolan.	Skriv sen.
5. Jag hann precis i tid till tåget.	Skriv precis.
6. Kan du inte svara? Din telefon ringer.	Skriv telefon.
7. Ibland är du så fånig och barnslig!	Skriv fånig.
8. Kålsoppa är det godaste som finns!	Skriv kålsoppa.
9. Vi måste köpa grillkol till kvällens grillfest.	Skriv grillkol.
10. Har ni också badat idag?	Skriv också.
11. Kommer du hem till mig sedan ?	Skriv sedan.
12. Mitt drömjobb är att vara clown på en cirkus .	Skriv cirkus.
13. En meter är lika med hundra centimeter .	Skriv centimeter.
14. Det är bra att ha ett cyklop när man dyker.	Skriv cyklop.
15. <i>Den blomstertid nu kommer</i> är en psalm som ofta sjungs vid skolavslutningar.	Skriv psalm.
16. Min absoluta favoritkaka är mazarin .	Skriv mazarin.
17. Vilken fantastisk precision ! Mitt i prick!	Skriv precision.
18. När jag bröt benet var jag patient på sjukhuset i en vecka.	Skriv patient.
19. Navet sitter i hjulets centrum .	Skriv centrum.
20. Det krävs ett starkt psyke om man ska lyckas vinna en final inför storpublik.	Skriv psyke.

Prov 3

Namn: _____ klass: _____ datum: _____

● Stavning

Skriv orden som blir upplästa av din lärare.

1. _____ 11. _____

2. _____ 12. _____

3. _____ 13. _____

4. _____ 14. _____

5. _____ 15. _____

6. _____ 16. _____

7. _____ 17. _____

8. _____ 18. _____

9. _____ 19. _____

10. _____ 20. _____

_____ p / 20 poäng

● Vad betyder orden?

Förklara vad orden betyder eller skriv synonymer.

21. spektakulär: _____

22. debutera: _____

23. fjord: _____

24. ekolod: _____

25. påföljd: _____

26. bråkdelen: _____

_____ p / 6 poäng

● Prepositioner

Vilka ord saknas? Skriv in passande prepositioner på de tomma raderna. Välj bland orden i rutan.

på	runt	utanför	bredvid	innan	för	vid
i	om	före	mellan	uppför	ur	med
över	bakom	efter	ovanför	på	ifrån	nerför
under	framför	genom	till	av	igenom	

27. Gustav satte upp hängmattan _____ två träd.

28. Plötsligt hoppade det upp en hund _____ lådan.

29. Hjälp! Det är ett monster _____ fönstret.

30. Du får sitta _____ mig om du vill.

31. Rita cyklade i full fart _____ backen.

_____ p / 5 poäng

32. Hitta på meningar runt prepositionerna.

a. _____ vid _____

b. _____ bredvid _____

c. _____ uppför _____

_____ p / 3 poäng

● Svenska dialekter

33. Vad är en dialekt?

_____ p / 2 poäng

34. Vilka sex huvudregioner brukar man dela in de svenska dialekterna i?

a. _____ d. _____

b. _____ e. _____

c. _____ f. _____

_____ p / 6 poäng

● Huvudsats och bisats

42. Gör om två huvudsatser till en enda mening, som innehåller huvudsats + bisats.
Tänk på hur du ska använda kommatecken och konjunktioner.

Olivia kunde inte köpa någon ny bil. Hon hade inte tillräckligt med pengar.

43. Ändra meningen så att bisatsen kommer först.

Jag ska göra läxan, när jag har tränat.

44. Skriv en egen mening som innehåller följande: huvudsats, bisats, kommatecken och konjunktion.

_____ p / 6 poäng

Summa: _____ p / 48 poäng

Underlag för protokoll, checklistor och respons

På följande sidor (46 – 66) finns olika underlag, som kan vara ett stöd för dig som lärare för att få en bild över hur eleverna har tillägnat sig undervisningen i svenska.

Tips inför utvecklingssamtalen tillsammans med elev och vårdnadshavare:

1. Fyll i elevens individuella protokoll som finns på sidan 49. Här får man en översikt över läsförståelse, stavning och språklära.
2. Ta med de responsblad som du har fyllt i till olika typer av texter. Dessa blad finns på sidorna 52 – 53, 56 – 57, 60 – 61 och 64 – 65.
3. På sidan 66 finns även responsblad för muntlig presentation.
4. Sätt ihop bladen till ett häfte, och ha det som ett underlag när ni går igenom elevens nuläge i svenskämnet. Att använda sig av alla responsblad under ett utvecklingssamtal, kanske blir för mycket. Ett förslag är att du använder dig av underlag 1, något av underlagen 2–8 och underlag 9.

Förslag på underlag till utvecklingssamtal:

1. Protokoll – läsförståelse, stavning och språklära (sid 49).
2. Respons – berättande text (sid 52 – 53).
3. Respons – återberättande text (sid 56 – 57).
4. Respons – insändare (sid 60 – 61).
5. Respons – faktatext (sid 64 – 65).
6. Respons – muntlig presentation (sid 66).

Protokoll – läxförhör och prov

Klass: _____ Läsår: _____

	Läxa 1	Läxa 2	Läxa 3	Läxa 4	Läxa 5	Läxa 6	Läxa 7	Läxa 8	Läxa 9	Läxa 10	Prov 1	Prov 2	Prov 3
Maxpoäng:	10	10	10	12	12	12	12	12	10	12	55	88	48
Namn:													
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													

Protokoll – läxförhör och prov

Klass: _____ Läsår: _____

	Läxa 1	Läxa 2	Läxa 3	Läxa 4	Läxa 5	Läxa 6	Läxa 7	Läxa 8	Läxa 9	Läxa 10	Prov 1	Prov 2	Prov 3
Maxpoäng:	10	10	10	12	12	12	12	12	10	12	55	88	48
Namn:													
16													
17													
18													
19													
20													
21													
22													
23													
24													
25													
26													
27													
28													
29													
30													

Individuellt protokoll – läsförståelse, läxförhör (stavning) och prov

Namn: _____ klass: _____ datum: _____

Kapitel	Leta upp svaren i texten.	Lista ut svaren med hjälp av texten.	Diskussionsfrågor	Antal klarade uppgifter
1	(3)	(3)	(1)	(7)
2	(3)	(3)	(1)	(7)
3	(3)	(3)	(1)	(7)
4	(4)	(4)	(2)	(10)
5	(4)	(4)	(2)	(10)
6	(4)	(4)	(2)	(10)
7	(7)		(1)	(8)
8	(5)	(2)	(2)	(9)
9	(5)	(3)		(8)
10	(4)	(4)	(2)	(10)
Summa:	/ 42	/ 30	/ 14	/ 86

Läxa 1	Läxa 2	Läxa 3	Läxa 4	Läxa 5	Läxa 6	Läxa 7	Läxa 8	Läxa 9	Läxa 10	Prov 1	Prov 2	Prov 3
K-ljudet före s	K-ljudet före s	K-ljudet före t	Lång/kort vokal	J-ljudet	J-ljudet	O eller å?	O eller å?	S-ljudet	S-ljudet	Kap 1–3	Kap 4–7	Kap 8–10
Max: 10	Max: 10	Max: 10	Max: 12	Max: 12	Max: 12	Max: 12	Max: 12	Max: 12	Max: 12	Max: 55	Max: 88	Max: 48
Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:	Min poäng:

Min egen checklista – berättande text

Namn: _____

Titel på min berättelse: _____

Arbetsgång när du har skrivit klart:

- Läs igenom din berättelse ordentligt, i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva vad du är mest nöjd med, och vad du tycker är viktigast att förbättra.
- Förbättra – gör förändringar som förbättrar din berättelse.
- Respons – låt någon annan läsa din berättelse. Det kan vara en klasskompis eller din lärare. Den som läser ska ge dig respons. Det betyder att man talar om vad man tycker är bra, och kanske om det finns något som kan förbättras. Den som ger dig respons behöver ett speciellt papper att fylla i: "Respons – berättande text". Be din lärare om det pappret.

Frågor om min berättelse:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Passar titeln bra ihop med innehållet?			
Är det lätt att förstå handlingen? Har den en "röd tråd" med en tydlig inledning, huvuddel och slut?			
Finns det en oväntad händelse eller ett oväntat problem i handlingen?			
Blir händelsen/problemet löst?			
Tror jag att den som läser min berättelse, kommer att tycka att den är spännande, intressant, rolig eller sorglig – ger texten någon känsla?			
Har jag en illustration (bild) som passar innehållet?			
Har jag använt skiljetecken på rätt sätt? (punkt, frågetecken eller utrops-tecken)			
Är stavningen okej?			
Har jag skrivit stor och liten bokstav på rätt sätt?			
Har jag skrivit dialoger på rätt sätt, med talstreck?			
Har jag skrivit lagom långa meningar och delat in texten i stycken?			
Är layouten och typsnittet/handstilen bra – så man blir lockad till läsning?			

Helhetsbedömning:

Vad är jag mest nöjd med?

Vad är viktigast att förbättra?

Respons – berättande text

Författarens namn: _____

Berättelsens titel: _____

Namn på den som ger respons (klasskompis/lärare): _____

Arbetsgång:

- Läs igenom berättelsen i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva en sak som författaren har gjort bra, och en sak som kan förbättras.

Att fundera kring:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Passar titeln bra ihop med innehållet?			
Är det lätt att förstå handlingen? Har den en "röd tråd" med en tydlig inledning, huvuddel och slut?			
Får jag någon av följande känslor när jag läser berättelsen – spännande, intressant, rolig eller sorglig?			
Passar illustrationen (bilden) innehållet?			
Används skiljetecken på rätt sätt – punkt, frågetecken eller utropstecken?			
Är stavningen okej?			
Används stor och liten bokstav på rätt sätt?			
Skrivs dialoger på rätt sätt, med talstreck?			
Är layouten och typsnittet/handstilen bra – så man blir lockad till läsning?			

Helhetsbedömning:

Vad har författaren lyckats bra med?

Vad kan författaren förbättra?

Min egen checklista – återberättande text

Namn: _____

Rubrik/titel: _____

Arbetsgång när du har skrivit klart:

- Läs igenom din text ordentligt, i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva vad du är mest nöjd med, och vad du tycker är viktigast att förbättra.
- Förbättra – gör förändringar som förbättrar din text.
- Respons – låt någon annan läsa din artikel. Det kan vara en klasskompis eller din lärare. Den som läser ska ge dig respons. Det betyder att man talar om vad man tycker är bra, och kanske om det finns något som kan förbättras. Den som ger dig respons behöver ett speciellt papper att fylla i: "Respons – återberättande text". Be din lärare om det pappret.

Frågor om min återberättande text:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Har jag en rubrik som passar bra ihop med innehållet? Lockar den till läsning?			
Är det lätt att förstå vad texten handlar om? Beskrivs innehållet/händelsen i kronologisk ordning (tidsordning)?			
Tror jag att den som läser min text, kommer att tycka att den är intressant?			
Har jag någon bild som förstärker/kompletterar mitt innehåll?			
Har jag skrivit verben i dåtid (preteritum)? ex: Rånaren sprang från brottsplatsen.			
Har jag använt skiljetecken på rätt sätt? (punkt, frågetecken eller utrops-tecken).			
Är stavningen okej?			
Har jag skrivit stor och liten bokstav på rätt sätt?			
Har jag skrivit dialoger på rätt sätt, med talstreck?			
Har jag skrivit lagom långa meningar och delat in texten i stycken?			
Är layouten och typsnittet/handstilen bra – så man blir lockad till läsning?			

Helhetsbedömning:

Vad är jag mest nöjd med?

Vad är viktigast att förbättra?

Respons – återberättande text

Författarens namn: _____

Rubrik/titel: _____

Namn på den som ger respons (klasskompis/lärare): _____

Arbetsgång:

- Läs igenom texten i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva en sak som författaren har gjort bra, och en sak som kan förbättras.

Att fundera kring:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Finns det en rubrik som lockar till läsning av texten?			
Är det lätt att förstå vad texten handlar om? Beskrivs innehållet/händelsen i kronologisk ordning (tidsordning)?			
Är texten intressant?			
Finns det någon bild som förstärker/kompletterar innehållet?			
Är verben skrivna i dåtid (preteritum)? ex: Rånaren sprang från brottsplatsen.			
Används skiljetecken på rätt sätt – punkt, frågetecken eller utropstecken?			
Är stavningen okej?			
Används stor och liten bokstav på rätt sätt?			
Skrivs dialoger på rätt sätt, med talstreck?			
Är layouten och typsnittet/handstilen bra – så man blir lockad till läsning?			

Helhetsbedömning:

Vad har författaren lyckats bra med?

Vad kan författaren förbättra?

Min egen checklista – insändare

Namn: _____

Rubrik på min insändare: _____

Arbetsgång när du har skrivit klart:

- Läs igenom din insändare ordentligt, i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva vad du är mest nöjd med, och vad du tycker är viktigast att förbättra.
- Förbättra – gör förändringar som förbättrar din insändare.
- Respons – låt någon annan läsa din insändare. Det kan vara en klasskompis eller din lärare. Den som läser ska ge dig respons. Det betyder att man talar om vad man tycker är bra, och kanske om det finns något som kan förbättras. Den som ger dig respons behöver ett speciellt papper att fylla i: "Respons – insändare". Be din lärare om det pappret.

Frågor om min insändare:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Har jag en rubrik som lockar till läsning?			
Har jag skrivit en inledning som ger läsaren tydlig information om vad min insändare handlar om?			
Har jag skrivit tydliga argument för min åsikt?			
Har jag en avslutning som sammanfattar insändaren på ett bra sätt?			
Finns det läsare som kommer att ändra sin egen uppfattning, på grund av mina argument?			
Har jag delat in texten i stycken?			
Har jag skrivit min signatur i slutet?			

Helhetsbedömning:

Vad är jag mest nöjd med?

Vad är viktigast att förbättra?

Respons – insändare

Skribentens namn: _____

Insändarens rubrik: _____

Namn på den som ger respons (klasskompis/lärare): _____

Arbetsgång:

- Läs igenom insändaren i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva en sak som skribenten har gjort bra, och en sak som kan förbättras.

Att fundera kring:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Lockar rubriken till läsning?			
Finns det en inledning som ger tydlig information om vad insändaren handlar om?			
Har skribenten tydliga argument för sin åsikt?			
Finns det en avslutning som sammanfattar insändaren på ett bra sätt?			
Finns det argument som kan påverka dig att ändra din egen åsikt?			
Är texten indelad i stycken?			
Finns det en signatur i slutet?			

Helhetsbedömning:

Vad har skribenten lyckats bra med?

Vad kan skribenten förbättra?

Min egen checklista – faktatext

Namn: _____

Min faktatext handlar om _____

Arbetsgång när du har skrivit klart:

- Läs igenom din text ordentligt, i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva vad du är mest nöjd med, och vad du tycker är viktigast att förbättra.
- Förbättra – gör förändringar som förbättrar din text.
- Respons – låt någon annan läsa din text. Det kan vara en klasskompis eller din lärare. Den som läser ska ge dig respons. Det betyder att man talar om vad man tycker är bra, och kanske om det finns något som kan förbättras. Den som ger dig respons behöver ett speciellt papper att fylla i: "Respons – faktatext". Be din lärare om det pappret.

Frågor om min faktatext:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Passar huvudrubriken bra ihop med innehållet?			
Har jag skrivit tydliga och bra beskrivningar i min text?			
Har jag skrivit tydliga och bra förklaringar i min text?			
Har jag formulerat egna meningar och inte kopierat/skrivit av exakt likadant som det står i de källor jag har använt?			
Har jag skrivit på ett sätt som är intressant och lockar läsaren att läsa hela min text?			
Finns det bild/bilder som förstärker eller kompletterar innehållet?			
Har jag delat in texten i stycken med underrubriker?			
Har jag angivit de källor jag har använt mig av?			
Lockar sidans layout (utseende/formgivning) till läsning?			

Helhetsbedömning:

Vad är jag mest nöjd med?

Vad är viktigast att förbättra?

Respons – faktatext

Författarens namn: _____

Faktatexten handlar om _____

Namn på den som ger respons (klasskompis/lärare): _____

Arbetsgång:

- Läs igenom texten i lugn och ro.
- Svara på frågorna i checklistan genom att kryssa i rutorna.
- På nästa sida ska du skriva en sak som författaren har gjort bra, och en sak som kan förbättras.

Att fundera kring:	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Passar huvudrubriken bra ihop med innehållet?			
Finns det tydliga och bra beskrivningar i texten?			
Finns det tydliga och bra förklaringar i texten?			
Är texten skriven på ett sätt som är intressant och lockar till läsning?			
Finns det bild/bilder som förstärker eller kompletterar innehållet?			
Är texten indelad i stycken med underrubriker?			
Finns det angivna källor?			
Lockar sidans layout (utseende/formgivning) till läsning?			

Helhetsbedömning:

Vad har författaren lyckats bra med?

Vad kan författaren förbättra?

Respons – muntlig presentation

Elevens namn: _____

Presentationen handlade om _____

Lärare som har givit responsen: _____

	Ja	Behöver förbättras	Går ej att bedöma
Klarar eleven att hålla sig till ämnet?			
Finns det tydlig inledning, huvuddel och avslut?			
Anpassar eleven språket och ordval utifrån syftet med presentationen?			
Klarar eleven att titta upp ibland för att ha kontakt med lyssnarna?			
Talar eleven tydligt?			
Har eleven ett lagom tempo i sitt tal?			
Använder eleven sig av pauser för att öka intresset hos lyssnarna?			

Helhetsbedömning:

Vad har eleven lyckats bra med?

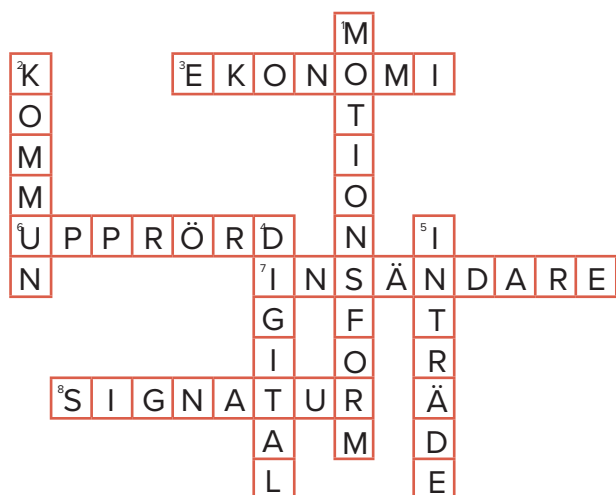
Vad kan eleven förbättra?

Facit – Elevboken

Kapitel 1, sidorna 8 – 9

1. Han ville att hon skulle läsa en insändare som Neo hade skrivit.
2. Han brukar äta smörgås och juice.
3. Den är riktad till kommunens politiker.
4. Det är en insänd text, där skribenten skriver sin åsikt om något.
5. Det är namnet eller "pseudonymen" på den som har skrivit insändaren.
6. Han menade att pappa var gammalmodig.

Kapitel 1, sidan 10

Kapitel 1, sidan 11

Ordförklaringar/Synonymer:

1. eld och lågor = hänförd, stormförtjust, ivrigt glad
2. yrvaket = nyvaket, förvirrat
3. övertalningsförsök = försök att övertyga någon, att få någon att ändra sin åsikt
4. umgås = vara tillsammans
5. njuta = tycka att något är skönt, trivas, glädja sig

Kapitel 1, sidan 13

1. skogsmus
2. köksbord
3. vaccinerad
4. byxor
5. väcks
6. också
7. tobaksrök
8. excentrisk
9. läggdags
10. växt

Kapitel 1, sidan 14

– Gav du taxichauffören någon dricks? frågade Anja.

– Va? Vad menar du? frågade Neo förvånat.

– Det är ju när man ger extra pengar, utöver vad det kostar.

– Då är svaret nix! Han fick ju betalt. Nu är dags att vi sätter lite fart. Max väntar på oss.

– Okej, då springer vi! Så vi kommer fram innan dagsljuset försvinner. Annars kanske spökena kommer och tar dig!

Då båda vännerna började springa tillsammans på den lilla skogsvägen. Utan att tänka på det, så ökade de farten successivt. Anjas skämt om spöken hade skrämmt upp dem båda litegrann. Men ingen vågade erkänna det.

– Oj! utbrast Neo och stannade, samtidigt som han tog tag i Anjas arm. Vilket lyxhus! Är det verkligen hit Max har flyttat?

De stod alldeles stilla och tittade på det mäktiga huset i skogsgläntan framför dem. De kände sig inte så kaxiga när de långsamt började gå mot huset. Plötsligt blixtrade olycksbådande från himlen. Anja tvärstannade och tog ett hårt tag i Neos hand.

– Såg du? frågade hon. I fönstret?

Kapitel 1, sidan 15

Bokstavsmyrstackar:

AXEL = kroppsdel; stång mellan två hjul

VUXEN = ej barn

RIKSDAG = samlingsplats för regeringen och andra politiska partier som har fått tillräckligt många röster i valet

Facit – Elevboken

Kapitel 1, sidan 18

Positiv:	Komparativ:	Superlativ:
ex: lyckad	mer lyckad	mest lyckad
förvånad	mer förvånad	mest förvånad
spännande	mer spännande	mest spännande
negativ	mer negativ	mest negativ

Positiv:	Komparativ:	Superlativ:
ex: ung	yngre	yngst
stor	större	störst
låg	lägre	lägst
tung	tyngre	tyngst

Kapitel 1, sidan 19

Positiv:	Komparativ:	Superlativ:
ex: dålig	sämre	sämst
gammal	äldre	äldst
liten	mindre	minst
bra	bättre	bäst

Kapitel 1, sidorna 20 – 21 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

- eld och lågor = hänförd, stormförtjust, ivrigt glad
- signatur = underskrift, namnteckning
- ekonomi = finanser, sätt att använda pengar
- insändare = kort text där någon framför sin åsikt
- upprörd = väldigt arg, uppriven

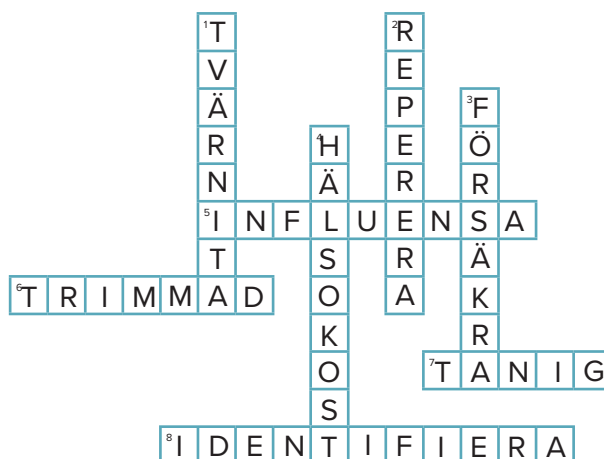
Skriv rätt ord:

- byxor
- läggdags
- också
- växt
- skogsmus

Kapitel 2, sidorna 30 – 31

- De trodde att han var i skolan.
- Han har en guldsmedsbutik.
- Hon är polis.
- En urmakare tillverkar, lagar och underhåller klockor.
- Det betyder att det håller på just nu.
- Nej, han fick ett sms som tyder på att det är någon annan som har planerat det.

Kapitel 2, sidan 32

Kapitel 2, sidan 33

Ordförklaringar/Synonymer:

- komradio = förkortning på kommunikationsradio, polisernas sätt att meddela sig med varandra
- guldsmedsbutik = butik som säljer smycken och ofta även klockor och prydnadsaker
- passagerarsäte = sätet bredvid föraren i en bil (eller annat fordon)
- vigselring = ring på fingret som visar att man är gift
- centrum = mittpunkt, central del av en stad eller ett samhälle

Facit – Elevboken

Kapitel 2, sidan 35

1. riksgräns
2. axel
3. excellent
4. dagstidning
5. reflex
6. olycksfall
7. accelerera
8. blytlås
9. expedition
10. tändsticksask

Kapitel 2, sidan 36

Å	Å	Ö	I	G	A	C	C	E	P	T	E	R	A
O	X	W	Ä	S	U	C	C	E	S	S	I	V	T
B	L	I	X	T	N	E	D	S	L	A	G	L	Ö
F	F	D	J	Q	Ö	X	X	T	E	Å	N	Q	O
X	P	S	Y	Å	E	P	K	M	X	Å	U	Ö	G
G	F	T	T	Q	X	O	M	U	B	W	V	K	D
G	D	Y	K	Z	P	R	M	I	U	F	D	Ö	O
Z	Ä	C	H	Ö	E	T	I	A	X	Y	Q	N	Å
T	C	O	E	V	R	E	V	K	X	A	V	U	E
G	C	E	T	B	I	R	Z	K	S	I	D	Z	Ö
H	D	P	Ö	O	M	A	H	Ä	U	D	M	H	X
X	N	H	Ö	U	E	K	Ä	A	Z	J	A	A	E
I	U	T	K	X	N	F	Y	M	O	P	Ä	G	L
E	Ä	X	M	B	T	F	J	R	B	B	Ä	R	T

Kapitel 2, sidan 40

Förslag på svar:

Substantiv:

1. fiaskon = misslyckanden
2. hibiskus = en växt
3. momentet = tidpunkten, ögonblicket

Verb:

4. subtraherade = minskade, drog ifrån
5. ledsna = sorgsna
6. vandrade = gick

Adjektiv:

7. helig = gudomlig, syndfri
8. buffliga = ohyfsade
9. yvigt = buskigt, tätt

Kapitel 2, sidan 41

- m.m. = med mera
ca = cirka
t.ex. = till exempel
jfr = jämför
- t.o.m. = till och med
fr.o.m. = från och med
mm = millimeter
f.d. = före detta

Kapitel 2, sidan 42 – 43 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

1. trimmad = förbättrad, justerad för att öka effekten (t.ex. en mopedmotor)
2. tvärnita = bromsa plötsligt
3. identifiera = känna igen
4. vigselring = ring på fingret som visar att man är gift
5. tanig = smal, mager

Skriv rätt ord:

1. riksgräns
2. accelerera
3. dagstidning
4. axel
5. reflex

Förkortningar:

- m.m. = med mera
t.o.m. = till och med
t.ex. = till exempel
f.d. = före detta

Ledord:

Ledorden finns högst upp på sidorna i en ordlista eller uppslagsbok. De visar vilket ord som står först respektive sist på den sidan (eller ibland på det uppslaget).

Facit – Elevboken

Kapitel 3, sidorna 50 – 51

1. Den låg på marken, och en äldre man stod bredvid och tittade på John.
2. Han gömde sig under en trappa i en trappuppgång.
3. En tjej hade sett vart John hade tagit vägen, och berättade det för Linda och Karl.
4. Det betyder att man kör "slalom", och svänger skarpt hela tiden.
5. Det betyder att han räknade ut att det borde varit mannen som hade ringt.
6. Det betyder att man skvallrar (tjallar).

Kapitel 3, sidan 52

Kapitel 3, sidan 55

1. viktigt	6. tryckt
2. väckte	7. vakt
3. släckt	8. snyggt
4. tråkigt	9. försökte
5. tryggt	10. släkt

Kapitel 3, sidan 56

Bokstavsmyrstackar:

LAGT
BRÄCKT
BYGGT
HÖGT
FUKTIGT

Kapitel 3, sidorna 63 – 64 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

1. fly = försöka komma undan från någon eller något
2. nedslagen = ledsen, sorgsen
3. rutinuppdrag = jobb som man är van att utföra
4. spekulera = fundera, resonera
5. ögonvrån = när man ser något utan att egentligen titta på det – man ser något i ögonvrån, i utkanten av synfältet

Skriv rätt ord:

1. väckte
2. snyggt
3. släkt
4. tryckt
5. släckt

Kommunikation:

1. (förslag på svar)
 - a. brev
 - b. sms
 - c. mail
2. Hitta på en adressat och en avsändare. Skriv dem på rätt sätt på kuvertet. Rita in ett frimärke på rätt plats:

avs.
Bengt Bengtsson
Gatan 1
111 111 Staden

Anna Annasson
Vägen 99
777 77 Byn

Facit – Elevboken

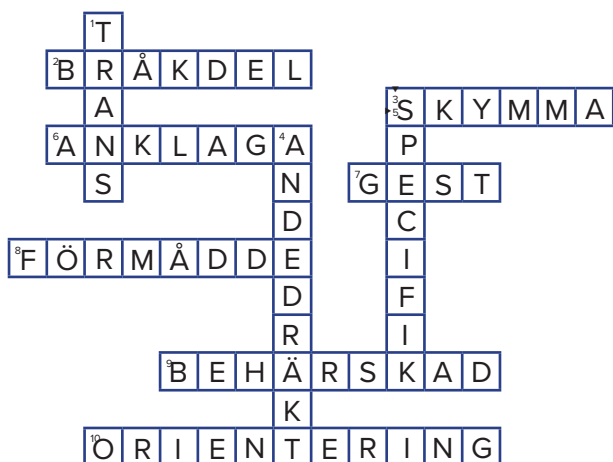
Kapitel 3, sidorna 63 – 64 Repetition

3. Porto = kostnaden för att skicka ett brev eller paket. Frimärket är ett bevis på att man har betalat portot.

Kapitel 4, sidorna 73 – 74

1. Det såg ut som en blandning av människa och varg.
2. Det var när Pernilla skrek "Nu!" och greppade tag i hans hand.
3. De skulle ha orientering.
4. Hon tyckte att han liknade hennes farfar.
5. Det är när ett träd har fallit och tagit med sig roten, så den och omgivande mark står upp från marken. Den kan bli som en "sköld" man kan gömma sig bakom. Man ska inte vistas bakom dessa, då trädet kan resa sig igen och då kan man hamna under trädets rötter, som i en fälla.
6. Det betyder att man tror att någonting dåligt kommer att hända. ("Det här verkar inte bra.")
7. Det är när en stor grupp av människor går i en "sammanhållen" kedja och letar efter någon som är försvunnen.
8. Kontur = form, ytterlinje, silhuett

Kapitel 4, sidan 76

Kapitel 4, sidan 78

Ordförklaringar/Synonymer:

1. rysningar = ilningar, kalla kårar, darrningar
2. varelse = levande väsen, skepnad, figur
3. tvärt = plötsligt, genast
4. irra runt = gå runt utan att veta var man är
5. GPS = Global Positioning System. Ett system för att navigera med hjälp av satelliter

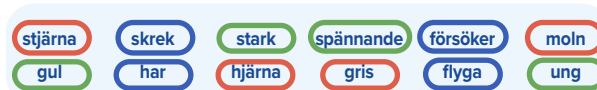
Kapitel 4, sidan 79

1. vina	7. skalla
2. trassel	8. skvallra
3. trassla	9. skvaller
4. skala	10. han
5. vinna	11. hann
6. soppa	12. sopa

Kapitel 4, sidan 80

1	2	3	4
lång betonad vokal + en konsonant	kort betonad vokal + en konsonant	kort betonad vokal + dubbelteckning (två lika konsonanter)	kort betonad vokal + två olika konsonanter
<i>ropa</i>	<i>den</i>	<i>kalla</i>	<i>vantar</i>
<i>lyder</i>	<i>kom</i>	<i>rinna</i>	<i>spindel</i>
<i>får</i>	<i>mun</i>	<i>häckar</i>	<i>hösten</i>
<i>spikar</i>	<i>din</i>	<i>packa</i>	<i>höjd</i>
<i>skola</i>	<i>kan</i>	<i>bullen</i>	<i>vänta</i>

Kapitel 4, sidan 82

Facit – Elevboken

Kapitel 4, sidan 82

ADJEKTIV		
Positiv	Komparativ (-are/-re, mer ...)	Superlativ (-ast/-st, mest ...)
ex. glad	gladare	gladast
gul	gulare	gulast
stark	starkare	starkast
spännande	mer spännande	mest spännande
ung	yngre	yngst

Kapitel 4, sidan 83

SUBSTANTIV			
Singular		Plural	
Obestämd form (en/ett ...)	Bestämd form (den/det ...)	Obestämd form (flera ...)	Bestämd form (de/de där ...)
ex. hund	hunden	hundar	hundarna
stjärna	stjärnan	stjärnor	stjärnorna
hjärna	hjärnan	hjärnor	hjärnorna
gris	grisen	grisar	grisarna
moln	molnet	moln	molnen

VERB			
Uppslagsform	Tidsformer (Tempus)		
Infinitiv (att ...)	Presens (nu ...)	Preteritum (igår ...)	Supinum (har/hade ...)
ex. springa	springer	sprang	sprungit
skrika	skriker	skrek	skrikit
ha	har	hade	haft
försöka	försöker	försökte	försökt
flyga	flyger	flög	flugit

Kapitel 4, sidorna 85 – 86 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

- andedräkt = utandningsluft
- specifik = bestämd, speciell, särskild
- förmådde = klarade av, lyckades
- irra runt = gå runt utan att veta var man är
- anklaga = skylla på, ge skulden
- tvärt = plötsligt, genast

Kapitel 4, sidorna 85 – 86 Repetition

Skriv rätt ord:

- vinna
- sopa
- trassel
- skvallra
- skalla
- han

Substantiv:

SUBSTANTIV			
Singular		Plural	
Obestämd form (en/ett ...)	Bestämd form (den/det ...)	Obestämd form (flera ...)	Bestämd form (de/de där ...)
stad	staden	städer	städerna
bokstav	bokstaven	bokstäver	bokstäverna

Verb:

VERB			
Uppslagsform	Tidsformer (Tempus)		
Infinitiv (att ...)	Presens (nu ...)	Preteritum (igår ...)	Supinum (har/hade ...)
läsa	läser	läste	läst
simma	simmar	simmade	simmat

Adjektiv:

ADJEKTIV		
Positiv	Komparativ (-are/-re, mer ...)	Superlativ (-ast/-st, mest ...)
lycklig	lyckligare	lyckligast
rolig	roligare	roligast

Kapitel 5, sidorna 95 – 96

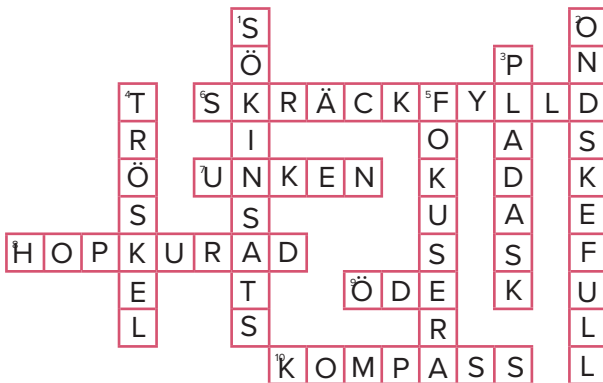
- En elev hade sprungit vilse under den orientering Anneli arrangerat för en friluftsdag.
- De flydde ut från huset genom ett fönster i ett sovrum.
- De använde sig av både kompass och av GPS:en i Williams mobil.
- Köksmöblerna och kaffebyggaren fanns inte kvar längre.

Facit – Elevboken

Kapitel 5, sidorna 95 – 96

- Hon var nervös inför vad hon var tvungen att berätta för Ewa.
- Hon tänkte att det fanns risk för att fler elever skulle gå vilse eller kanske råka illa ut på något annat sätt, om de inte hade några vuxna personer med sig.
- Ewa hade automatiskt tagit på sig rollen som ledare i situationen.
- Det betyder befalla, tala om vad någon ska göra.

Kapitel 5, sidan 97

Kapitel 5, sidan 98

Ordförklaringar/Synonymer:

- ansiktsuttryck = min, blick, uppsyn
- haka på = hänga med, följa, ansluta sig till
- klumpig = klantig, fumlig, ovig
- ta upp jakten = börja jaga, börja följa efter, börja leta
- utbytte blickar = tittade på varandra, gav varandra blickar

Kapitel 5, sidan 100

- svalg
- hjärna
- miljon
- egentligen
- jakt
- gärna
- djup
- Jubla
- avgjorde
- ljud
- sarg
- avgöra

Kapitel 5, sidan 101

Förslag på svar:

Homofoner:	Synonym eller ordförklaring:
1. ___j___ ärv	ett mårdjur som lever i fjällen
2. ___dj___ ärv	modig, vågad
3. fär ___j___ a	båt som transporterar både människor och bilar
4. fär ___g___ a	Man kan färga sitt hår rött.
5. ___j___ äst	Har man jäst i en deg, så jäser den och blir större.
6. ___g___ äst	Du är välkommen som gäst på min fest!
7. ___j___ ord	Växter behöver jord att växa i.
8. ___gj___ ord	Stolen är gjord av trä.
9. ___hj___ ord	Kolla! Där springer en hel hjord med elefanter.
10. ___g___ ärna	Jag kommer gärna hem till dig!
11. ___hj___ ärna	Utan hjärna är det svårt att leva.
12. ___j___ ul	Vi firar alltid jul hemma hos farfar.
13. ___hj___ ul	En bil har oftast fyra hjul.

Kapitel 5, sidan 104

- I sin skolväska har Maria en tennisboll, två pennor, en mobil och tre godispåsar.
- Petter har en katt, en hund, tjugo akvariefiskar, en undulat och tre ormar.

Kapitel 5, sidan 105

- Det ska verkligen bli skönt med sovmorgon, sa Berit.
- Men jag ska gå upp tidigt ändå, svarade Diana.
- Det ska inte jag, sa Gustav.
- Det är Anna, min syster, som har bakat tårtan.
- Vår hund, som heter Thea, älskar att gå långa promenader.
- Igår kväll, när jag var hemma, hörde jag ett mystiskt ljud från vinden.

Facit – Elevboken

Kapitel 5, sidan 106

14. Sixten har flera favoriträtter: hamburgare, fiskpinnar, pizza och surströmming.
15. Fredrik har bott i många städer: Stockholm, Göteborg, Malmö, New York och Manila.
16. Veronica frågade:
– Vem är du?
17. Arvid skrek:
– Kom hit!
18. Hon fick priset för EM:s bästa prestation.
19. Kartan är ritad i skala 1:50 000.

Utmaningen:

Belle kontrollerade om hon hade fått med sig det viktigaste i sin väska: mobilen, hörlurarna, pengar och tågbiljetten.

Hon blev avbruten i sina tankar av en glad och trevlig röst:

– Godmorgon hälsade konduktören, som var en tjej som inte såg ut att vara många år äldre än Belle. Får jag se på biljetten?

– Ja, svarade Belle nervöst. Hon var helt övertygad om att hon nu skulle bli avslöjad som en rymling och avkastad från tåget på nästa station.

Hon visade fram sin biljett och höll andan när konduktören granskade den.

– Tack så mycket! sa hon och gav tillbaka biljetten till Belle. Kommer du ihåg att du ska byta i Herrljunga? Trevlig resa!

– Ja ... tack!

Det gick! jublade Belle inom sig. Jag är på väg.

Kapitel 5, sidorna 107 – 108 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

1. utbyte blickar = tittade på varandra, gav varandra blickar
2. unken = instängd, ovädrad, illaluktande
3. kompass = verktyg för att hitta rätt väderstreck
4. öde = tom, övergiven
5. ta upp jakten = börja jaga, börja följa efter, börja leta
6. ondskefull = elak, illvillig, djävulsk

Kapitel 5, sidorna 107 – 108 Repetition

Skriv rätt ord:

1. avgöra
2. egentligen
3. hjärna
4. gärna
5. svalg
6. sarg

Skiljtecken:

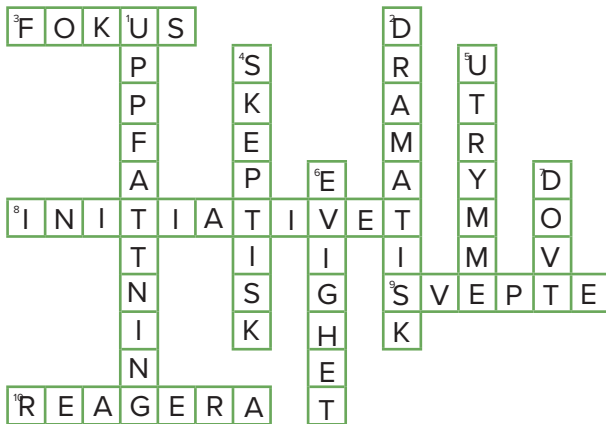
- a. Till min havregrynsgröt behöver jag detta: havregryn, vatten, salt, jordgubbssylt och skivad banan.
- b. Mamma frågade mig:
– Var har du varit?
- c. – Jag har varit hos Emma, svarade jag.
- d. Hon visste att Anna skulle bli jättearg om hon skulle använda sin mobil under lektionen, så hon var helt enkelt tvungen vänta till rasten med att skicka iväg sms:et.
- e. – Stoppa tjuven!
- f. – Nu måste du gå och lägga dig!
- g. Den här kartan är ritad i skala 1:1 000 000.

Kapitel 6, sidorna 117 – 118

1. Han ville att de skulle gå dit och filma med sina mobiler om de återigen skulle stöta på den gamle mannen och vargmannen. Då skulle de kunna bevisa för andra att de inte hade hittat på allt.
2. För att hon skulle kunna nosa upp eventuella spår efter de mystiska männen, och kanske skrämma dem genom att skälla.
3. Hon upptäckte en lucka i golvet.
4. En dörr öppnade sig.
5. Då är man väldigt glad.
6. Då är dörren öppnad litegrann, så man bara ser en liten öppning.
7. Det betyder att de blev väldigt rädda.
8. Det betyder långt borta.

Facit – Elevboken

Kapitel 6, sidan 120

Kapitel 6, sidan 121

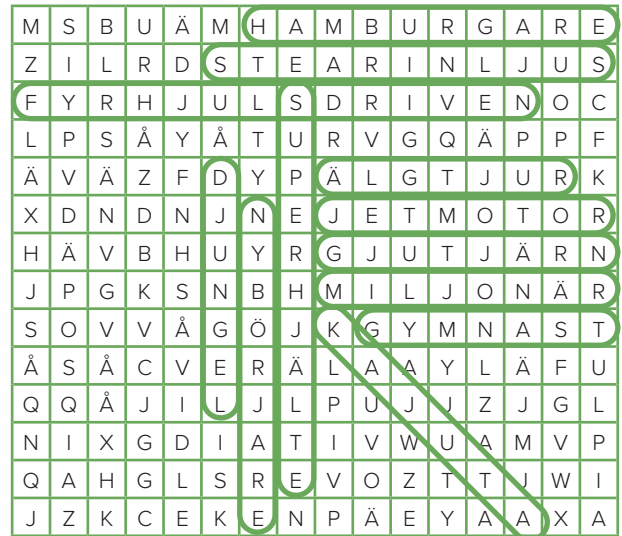
Ordförklaringar/Synonymer:

1. upplevelse = något man har varit med om, händelse
2. obemärkt = utan att märkas, dold, osedd
3. konstatera = notera, fastställa, registrera
4. driva med någon = förlöjliga, håna, narra

Kapitel 6, sidan 123

1. jogga	7. solljus
2. värja	8. färja
3. ljung	9. algblomning
4. jord	10. hjärtlös
5. däggdjur	11. hjälpsam
6. gjord	12. färga

Kapitel 6, sidan 124

Kapitel 6, sidorna 130 – 131 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

1. evighet = för alltid, oändlighet
2. reagera = visa påverkan, svara med ord eller handling
3. skeptisk = tvivlande, ifrågasättande, misstänksam
4. dovt = dämpat, djupt, mörkt
5. fokus = koncentration, centrum
6. utrymme = plats, yta, svängrum

Skriv rätt ord:

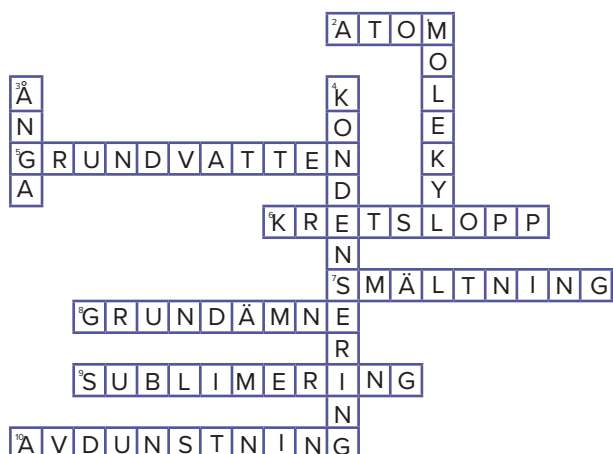
1. gjord
2. färja
3. ljung
4. däggdjur
5. solljus
6. algblomning

Facit – Elevboken

Kapitel 7, sidorna 142 – 143

1. Väte och syre ingår i en vattenmolekyl.
2. H₂O
3. Vattnets olika former:
 - fast form (is och snö)
 - flytande form (vatten)
 - gasform (ånga)
4. Vatten kokar vid 100° C.
5. *Förslag på svar:*
 - Solen värmer upp sjöar och hav.
 - Vatten avdunstar från människor och djur via andning och svettning.
6. Moln består av vatten.
7. Nederbörd kan bestå av regn, snö och hagel.

Kapitel 7, sidan 144

Kapitel 7, sidan 145

1. C står för Celsius.
2. Det var den svenske vetenskapsmannen Anders Celsius som konstruerade vår temperaturskala. Han levde på 1700-talet.

Kapitel 7, sidan 147

1. håll	7. bråttom
2. parasoll	8. råtta
3. mikroskop	9. omgång
4. håv	10. skåp
5. hov	11. grotta
6. brottsling	12. balkong

Kapitel 7, sidan 148

1. FOTBOLLSSKOR	11. ÅTTIOÅTTA
2. BALKONGLÅDA	12. KORRIDOR
3. HOVTÅNG	13. PLÅSTER
4. HORISONT	14. FJORTON
5. ORIGINAL	15. FRÅGESPORT
6. BOLLKONTROLL	16. FÖLJETONG
7. TROLLKONSTNÄR	17. GOLVMOPP
8. KRÅNGLIGT	18. FÅTÖLJ
9. GROTTMÅLNING	19. MÅLGÅNG
10. ORNITOLOG	20. HONOM

Kapitel 7, sidan 150

Bokstavsmyrstackar:

GRÅSUGGA = litet kräftdjur som finns i hav och även på land

SKOGSMYRA = Sveriges vanligaste myra som bygger stackar i skogen.

HUGGORM = Det är Sveriges enda giftorm. De flesta har sicksack-mönster på ryggen. Även helt svarta huggormar förekommer.

Kapitel 7, sidorna 152 – 153

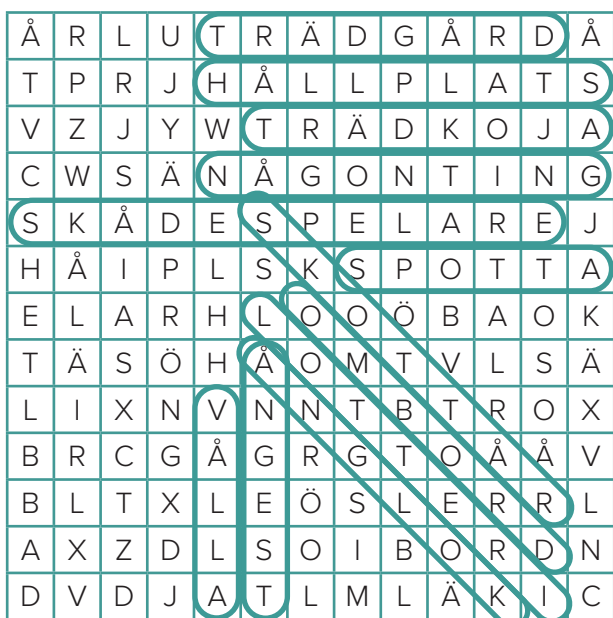
1. Avsändare: Företag
Syfte: Reklam
2. Avsändare: Elev
Syfte: Åsikt
3. Avsändare: Expert
Syfte: Fakta/Information

Facit – Elevboken

Kapitel 8, sidan 171

1. kålsoppa
2. telefon
3. saxofon
4. våga
5. sportlov
6. någon
7. fånig
8. megafon
9. grillkol
10. sova
11. genom
12. också

Kapitel 8, sidan 172

Kapitel 8, sidan 176

Förslag på svar:

– Kom igen, Erik! Sätt den nu då!

Erik hörde knappt vad tränaren skrek **åt** honom. Han hade fullt fokus **på** bollen **framför** sina fötter. Att alla **runt** honom hade stora förväntningar **på** att han skulle lyckas, var inget som störde. Han befann sig **i** sin egen värld nu, **i** sin egen bubbla. Det var bara han och bollen.

Han hade ryckt **ifrån** motståndarnas sista försvarare. Med full fart sprang han **mot** målet. Det var bara sekunder kvar **av** matchen. Han vände upp blicken **från** bollen och såg att målvakten var på väg ut **från** målet.

Erik visste att han måste bestämma sig nu. Skulle han skjuta bollen **bredvid** målvakten, eller skulle han försöka göra en lobb **över** honom?

Kapitel 8, sidorna 177 – 178 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

1. berömd = känd, välkänd
2. spektakulär = sensationell, iögonfallande
3. debutera = göra någonting för första gången
4. lirare = spelare
5. journalist = reporter
6. utmärkelse = pris, hedersbevisning

Skriv rätt ord:

1. telefon
2. kålsoppa
3. också
4. genom
5. saxofon
6. någon

Prepositioner – förslag på svar:

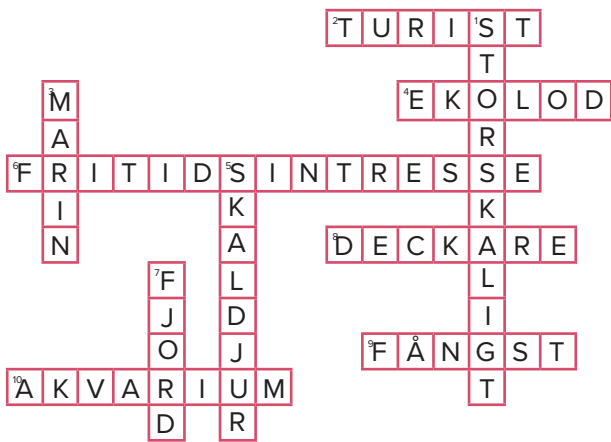
1. bakom
2. ovanför
3. nerför
4. bredvid
5. bakom

Kapitel 9, sidorna 184 – 185

1. Sverige är indelat i 25 landskap.
2. Norge har gräns mot Bohuslän.
3. Det är ett företag som säljer bland annat fiskpinnar och inlagd sill.
4. Hon har främst skrivit deckare.
5. Man kan till exempel se fiskar som lever i Västerhavet och klappa sjöstjärnor och krabbor.
6. Inkomstkälla är det man tjänar pengar på.
7. Näringsgren betyder verksamhet eller område som företag tjänar pengar på. Exempel på olika näringsgrenar: fiske, turism, biltillverkning.
8. Sälssfari är när man åker ut med en båt för att leta efter säl som man tittar på.

Facit – Elevboken

Kapitel 9, sidan 186

Kapitel 9, sidan 187

Ordförklaringar/Synonymer:

1. mynning = öppning, utlopp, utflöde
2. camping = plats där man övernattar tillfälligt, oftast på sin semester (sätt att bo: tält, husvagn, husbil, stuga)
3. fiskstim = stor samling/flock med fiskar
4. unik = den/det enda i sitt slag, något det bara finns en/ett av, speciell

Kapitel 9, sidan 189

1. centimeter	7. scen
2. cyklop	8. mussla
3. cirkus	9. sedan
4. razzia	10. zoo
5. precis	11. psalm
6. sen	12. patiens

Kapitel 9, sidan 190

1. SKYDDSMASK	11. ZAPPA
2. PRECISION	12. CELL
3. TRASSEL	13. CITRUSFRUKT
4. CISTERN	14. ZEBRA/SEBRA
5. SÄLLSYNT	15. BECILLER
6. SCENKLÄDER	16. CYKLON
7. BUSVISSLA	17. SERVICE
8. CENTRUM	18. FACIT
9. GRIZZLYBJÖRN	19. PSALMBOK
10. ZOOMA	20. KLASSFEST

Kapitel 9, sidan 191

Skriv bokstäverna i rätt ordning:

MAZARIN

ISGLASS

Kapitel 9, sidorna 196 – 197 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

1. fjord = djup havsvik
2. ekolod = apparat som bedömer djup i hav med hjälp av ljudvågor
3. akvarium = vattenbehållare för fiskar och andra vattenlevande organismer
4. turist = tillfällig besökare, nöjesresenär
5. skaldjur = havslevande djur med hårt yttre skal/skelett, t.ex. krabba, kräfta, räka. Även blötdjur, som bläckfisk räknas dit.
6. marin = havs-, sådant som har med havet att göra

Skriv rätt ord:

1. sen
2. scen
3. mussla
4. precis
5. psalm
6. centimeter

Facit – Elevboken

Kapitel 9, sidorna 196 – 197 Repetition

Vad är en dialekt?

En dialekt är en språkart som talas av invånarna inom ett avgränsat geografiskt område.

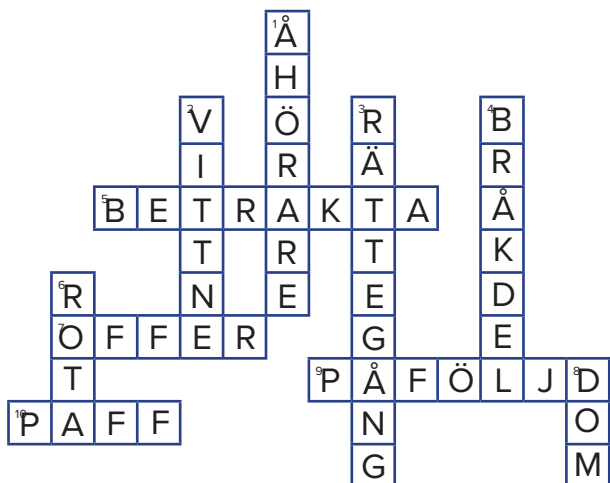
Dialektregioner:

1. Sydsvenska mål
2. Götamål
3. Sveamål
4. Gotländska mål
5. Norrländska mål
6. Östsvenska mål

Kapitel 10, sidorna 205 – 206

1. Det är höst.
2. Det är enda dagen som hon känner sig riktigt ledig.
3. Hon var på väg till bageriet.
4. De tog hans mobil, jacka och keps.
5. Det betyder att man minns saker, personer och situationer på ett mycket bra sätt.
6. Att hennes olika sinnen fungerade extra bra, t.ex. syn, hörsel, tankeverksamhet.
7. Det var bara de som var straffmyndiga, alltså minst 15 år. Den tredje killen var fjorton år.
8. Då kan man bli dömd för brott i en domstol. Man är straffmyndig från och med 15 års ålder.

Kapitel 10, sidan 207

Kapitel 10, sidan 208

Ordförklaringar/Synonymer:

1. slow motion (även slowmotion) = när något går väldigt långsamt
2. förhör = utfrågning
3. återberätta = berätta om någonting som har hänt
4. obeskrivlig = något som inte går att beskriva, otrolig
5. dåd = skadlig handling, brott

Kapitel 10, sidan 210

1. väsentlig	7. patient
2. vissla	8. decimaltal
3. mazarin	9. zebra (sebra)
4. centrifug	10. centrum
5. precision	11. scenografi
6. jazz	12. psyke

Kapitel 10, sidan 211

Åke tog av sig de alldeles för varma motorcykelkläderna. Han kände att han behövde ta en dusch innan han gick ut för att handla något att äta. Kanske skulle han köpa något på Pressbyrån, eller sätta sig på ett kafé eller en restaurang på centralstationen.

Han var faktiskt riktigt sugen på en god mazarin. Hans lägenhet låg på Vasagatan, väldigt nära stationen, så det var bekvämt att gå dit. Egentligen borde han inte visa sig alltför ofta i så stora folksamlingar som det brukade vara där. Tänk om någon skulle känna igen honom som efterlyst? Det kändes jobbigt för hans psyke att känna sig jagad. Tänk om polisen var och gjorde en razzia hemma hos honom nu? Han måste koncentrera sig, om han inte skulle hamna på sjukhus som patient igen. Det hade hänt tidigare när han hade känt sig pressad. Men han trodde nog att det skulle lösa sig. Dessutom var han övertygad om att hans gråa skägg och långa hår bidrog till att det var extremt svårt att känna igen honom från bilderna som hade cirkulerat i media förra året.

Facit – Elevboken

Kapitel 10, sidorna 212 – 213

Obs! Här är kommatecken utsatt mellan huvudsats och bisats, för att tydliggöra de olika delarna. Men man kan även skriva utan kommatecken.

1. Anneli vände sig om, **när hon hörde en smäll.**
2. Diskar du, **så torkar jag.**
3. Pappa hade jättebråttom, **för han hade försovit sig.**
4. Jag kommer inte att prata med dig, **förrän du har sagt förlåt.**
5. Viktor sa inte tack, **fastän jag gav honom godis.**
6. **Harald tvättar**, medan Maria går ut med hunden.
7. **Paraply är bra att ha**, om det regnar.
8. **Du måste göra läxan**, innan du åker till träningen.
9. **Inbrottstjuven fick panik**, när larmet startade.
10. **Monica måste passa sin lillebror**, tills mamma har kommit hem.

Kapitel 10, sidorna 214 – 215

Förslag på svar:

1. Oskar och Lina byggde en koja, **som** var jättstor.
2. Ulrika lade sig redan klockan åtta, **eftersom** hon skulle upp tidigt följande morgon.
3. Mamma målar väggen, **medan** pappa står och tittar på.
4. När jag har ätit middag, ska jag göra läxan.
5. Om du ska bli proffs, måste du träna hårt och länge.
6. Innan vi har gjort jobbet, får vi ingen lön.
7. Farmor fick en ros, som var taggig, av farfar.
8. Peter fick en gädda, som vägde 20 kilo, på kroken.

Kapitel 10, sidorna 216 – 217 Repetition

Ordförklaringar/Synonymer:

1. vittne = person som har sett en händelse, åskådare
2. betrakta = titta på, studera
3. påföljd = straff, konsekvens
4. bråkdel = mycket liten del, del av talet 1
5. offer = person som är drabbad av brott eller olycka
6. åhörare = lyssnare, publik

Kapitel 10, sidorna 216 – 217 Repetition

Huvudsats och bisats

Förslag på svar:

1. Vincent kunde inte köpa någon ny mobil, för han hade inga pengar kvar.
2. När jag har ätit kvällsmat, ska jag gå och lägga mig.

Facit – Läxförhör (stavning)

Kapitel 1

1. byxor	6. också
2. växt	7. skogsmus
3. väcks	8. excentrisk
4. köksbord	9. läggdags
5. tobaksrök	10. vaccinerad

Kapitel 2

1. reflex	6. accelerera
2. expedition	7. excellent
3. riksgrens	8. tändsticksask
4. dagstidning	9. blytlås
5. olycksfall	10. axel

Kapitel 3

1. vakt	6. tryggt
2. väckte	7. försökte
3. tråkigt	8. släkt
4. snyggt	9. släckt
5. tryckt	10. viktigt

Kapitel 4

1. vina	7. skala
2. vinna	8. skalla
3. sopa	9. skvaller
4. soppa	10. skvallra
5. han	11. trassel
6. hann	12. trassla

Kapitel 5

1. jubla	7. avgjorde
2. jakt	8. ljud
3. gärna	9. miljon
4. hjärna	10. sarg
5. djup	11. egentligen
6. avgöra	12. svalg

Kapitel 6

1. jord	7. hjälpsam
2. gjord	8. hjärtlös
3. färga	9. solljus
4. färja	10. algblooming
5. däggdjur	11. värja
6. jogga	12. ljung

Kapitel 7

1. håv	7. brottsling
2. hov	8. bråttom
3. skåp	9. balkong
4. mikroskop	10. omgång
5. grotta	11. håll
6. råtta	12. parasoll

Kapitel 8

1. våga	7. telefon
2. sova	8. fånig
3. någon	9. kålsoppa
4. genom	10. grillkol
5. saxofon	11. också
6. megafon	12. sportlov

Kapitel 9

1. sen	7. psalm
2. scen	8. zoo
3. sedan	9. razzia
4. cirkus	10. patiens
5. centimeter	11. mussla
6. cyklop	12. precis

Kapitel 10

1. väsentlig	7. decimaltal
2. vissla	8. mazarin
3. zebra (sebra)	9. precision
4. centrifug	10. patient
5. scenografi	11. centrum
6. jazz	12. psyke

Facit – Prov

Prov 1

Stavning

1. byxor	11. olycksfall
2. växt	12. accelerera
3. väcks	13. excellent
4. köksbord	14. snyggt
5. tobaksrök	15. tryckt
6. också	16. tryggt
7. reflex	17. försökte
8. expedition	18. släkt
9. riksgrens	19. släckt
10. dagstidning	20. viktigt

Vad betyder orden?

Ordförklaringar/Synonymer:

21. signatur = underskrift, namnteckning
22. ekonomi = finanser, sätt att använda pengar
23. vigselring = ring på fingret som visar att man är gift
24. tanig = smal, mager
25. spekulera = fundera, resonera
26. ögonvrån = när man ser något utan att egentligen titta på det – man ser något i ögonvrån, i utkanten av synfältet

Adjektiv

27.

Positiv	Komparativ (-are/re)	Superlativ (-ast/st)
a. <i>spännande</i>	<i>mer spännande</i>	<i>mest spännande</i>
b. <i>stor</i>	<i>större</i>	<i>störst</i>
c. <i>gammal</i>	<i>äldre</i>	<i>äldst</i>
d. <i>liten</i>	<i>mindre</i>	<i>minst</i>
e. <i>tung</i>	<i>tyngre</i>	<i>tyngst</i>
f. <i>negativ</i>	<i>mer negativ</i>	<i>mest negativ</i>

Använda ordlista

28. Ordförklaringar/Synonymer:

- a. trälldom = slaveri
- b. krokna = blir krokig, tröttna
- c. vidunderlig = orimlig, onaturlig, fantastisk

29.

t.h. = till höger

ö.h. = över havet

e.Kr. = efter Kristus

fr.o.m. = från och med

Kommunicera

30.

kommunicera = meddela sig, samtala

kommunikation = samtal, överföring av information

31. Förslag på svar:

a. Brev

b. SMS

c. Mail

Prov 2

Stavning

1. vina	11. avgöra
2. vinna	12. avgjorde
3. sopa	13. ljud
4. soppa	14. jord
5. han	15. gjord
6. hann	16. färga
7. skala	17. färja
8. gärna	18. bråttom
9. hjärna	19. balkong
10. djup	20. omgång

Facit – Prov

Vad betyder orden?

Ordförklaringar/Synonymer:

21. specifik = bestämd, speciell, särskild
22. förmådde = klarade av, lyckades
23. kompass = verktyg för att hitta rätt väderstreck
24. öde = tom, övergiven
25. skeptisk = tvivlande, ifrågasättande, misstänksam
26. dovt = dämpat, djupt, mörkt
27. grundämne = ämne som bara innehåller en slags atom, till exempel kol (C)
28. avdunstning = när vatten övergår från flytande form till gasform

Substantiv, adjektiv och verb

29. Substantiv

Singular		Plural	
obestämd form (en/ett ...)	bestämd form (den/det ...)	obestämd form (flera ...)	bestämd form (de/de där ...)
a. <i>skola</i>	<i>skolan</i>	<i>skolor</i>	<i>skolorna</i>
b. <i>tand</i>	<i>tanden</i>	<i>tänder</i>	<i>tänderna</i>

30. Adjektiv

Positiv	Komparativ (-are/re)	Superlativ (-ast/st)
c. <i>glad</i>	<i>gladare</i>	<i>gladast</i>
d. <i>tråkig</i>	<i>tråkigare</i>	<i>tråkigast</i>

31. Verb

Uppslagsform	Tidsformer (Tempus)		
Infinitiv att ...	Presens nu ...	Preteritum igår ...	Supinum har/hade ...
e. <i>hoppa</i>	<i>hoppa</i>	<i>hoppade</i>	<i>hoppat</i>
f. <i>skratta</i>	<i>skratta</i>	<i>skrattade</i>	<i>skrattat</i>

Skiljetecken

32. Till min havregrynsgröt behöver jag detta: havregryn, vatten, salt, jordgubbssylt och skivad banan.
33. Tanten frågade:
– Vad heter du?
34. – Jag heter Oskar, svarade jag.
35. Jag var tvungen att vänta på Lina, eftersom hon var sen.
36. – Hjälp!
37. – Nu måste du göra din läxa!
38. – Kartan är ritad i skala 1:10 000.

Dialog

39. Förslag på bedömning:

- Ge 3 poäng för varje helt korrekt skriven replik.

Källkritik

40. Källa: plats/person som man inhämtar fakta/information ifrån
41. Syfte: orsak, varför något görs
42. Källkritisk: Man funderar över om man kan lita på källan, och försöker kontrollera den utifrån några punkter:
 - Vem är avsändaren? Vem står bakom informationen?
 - Vilket syfte har informationen?
 - Hur framställs informationen? (reklam/åsikt/fakta?)
 - Är informationen fortfarande aktuell?

Facit – Prov

Prov 3

Stavning

1. någon	11. sedan
2. genom	12. cirkus
3. scen	13. centimeter
4. sen	14. cyklop
5. precis	15. psalm
6. telefon	16. mazarin
7. fånig	17. precision
8. kålsoppa	18. patient
9. grillkol	19. centrum
10. också	20. psyke

Vad betyder orden?

Ordförklaringar/Synonymer:

21. spektakulär = sensationell, iögonfallande
22. debutera = göra någonting för första gången
23. fjord = djup havsvik
24. ekolod = apparat som bedömer djup i hav med hjälp av ljudvågor
25. påföljd = straff, konsekvens
26. bråkdelen = mycket liten del, del av talet 1

Prepositioner

Förslag på svar:

27. Gustav satte upp hängmattan **mellan** två träd.
28. Plötsligt hoppade det upp en hund **ur** lådan.
29. Hjälp! Det är ett monster **utanför** fönstret.
30. Du får sitta **bredvid** mig om du vill.
31. Rita cyklade i full fart **nerför** backen.

32–34 Förslag på bedömning:

- 1 poäng för varje korrekt skriven mening

Svenska dialekter

35. En dialekt är en språkform som talas av invånarna inom ett avgränsat geografiskt område.

36–41:

- Sydsvenska mål
- Götamål
- Sveamål
- Gotländska mål
- Norrländska mål
- Östsvenska mål

Huvudsats och bisats

42. Olivia kunde inte köpa någon ny bil, eftersom hon inte hade tillräckligt med pengar.
43. När jag har tränat, ska jag göra läxan.
44. Förslag på bedömning:
 - 2 poäng för korrekt skriven mening